

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN MINH TRƯỜNG

**NGHIÊN CỨU KHẢ NĂNG SINH TRƯỞNG PHÁT TRIỂN
CỦA MỘT SỐ DÒNG, GIỐNG ĐẬU TƯƠNG
TẠI TỈNH THÁI NGUYÊN**

**Chuyên ngành: Khoa học cây trồng
Mã số: 60 62 01 10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN VĂN ĐIỀN

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2013

Tác giả luận văn

Trần Minh Trường

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt thời gian nghiên cứu tôi luôn nhận được sự chỉ dẫn tận tình của thầy giáo hướng dẫn. Nhân dịp này tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo TS. Trần Văn Điền.

Tôi xin chân thành cảm ơn Phòng Quản lý Đào tạo Sau đại học, Khoa Nông học, Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn.

Tôi xin cảm ơn Lãnh đạo UBND huyện Hoàng Su Phì tỉnh Hà Giang đã tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện nghiên cứu đề tài tại trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của bạn bè đồng nghiệp, người thân và gia đình đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình hoàn thiện luận văn này.

Luận văn này khó tránh khỏi những thiếu sót, tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của quý thầy cô, đồng nghiệp, bạn đọc và xin trân trọng cảm ơn./.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2013

Tác giả luận văn

Trần Minh Trường

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục viết tắt	v
Danh mục bảng	vi
Danh mục hình	vii
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở khoa học và thực tiễn của đề tài.....	3
1.2. Tình hình sản xuất và nghiên cứu đậu tương trên thế giới và trong nước	3
1.2.1. Tình hình sản xuất và chọn tạo đậu tương trên thế giới.....	3
1.2.1.1. Tình hình sản xuất đậu tương trên thế giới.....	3
1.2.1.2. Tình hình nghiên cứu, chọn tạo giống đậu tương trên thế giới	6
1.2.2. Tình hình sản xuất, nhập khẩu và chọn tạo giống đậu tương ở Việt Nam....	13
1.2.2.1. Tình hình sản xuất đậu tương ở Việt Nam	13
1.2.2.2. Tình hình nhập khẩu đậu tương ở Việt Nam	15
1.2.2.3. Tình hình nghiên cứu chọn tạo giống đậu tương ở Việt Nam.....	16
1.3. Tình hình sản xuất đậu tương tại Thái Nguyên	23
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	25
2.1. Đối tượng nghiên cứu	25
2.2. Địa điểm, đất đai và thời gian tiến hành thí nghiệm.....	25
2.3. Nội dung nghiên cứu	26
2.4. Phương pháp bố trí thí nghiệm	26
2.5. Quy trình kỹ thuật áp dụng cho thí nghiệm.....	27

2.6. Các chỉ tiêu nghiên cứu và phương pháp theo dõi.....	27
2.7. Phương pháp xử lý số liệu	31
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	32
3.1. Các giai đoạn sinh trưởng và phát triển của các giống đậu tương.....	32
3.2. Đặc điểm thực vật học của các giống đậu tương thí nghiệm	38
3.3. Đặc điểm hình thái của các giống đậu tương thí nghiệm.....	41
3.4. Một số chỉ tiêu sinh lý của các giống đậu tương thí nghiệm.....	44
3.4.1. Chỉ số diện tích lá của các giống đậu tương thí nghiệm	44
3.4.2. Khả năng tích lũy vật chất khô của các giống đậu tương thí nghiệm.....	47
3.5. Sự hình thành và phát triển nốt sần của các giống đậu tương.....	48
3.6. Một số loại sâu hại chính và khả năng chống đỡ, chống tách vỏ quả của các giống đậu tương thí nghiệm.....	51
3.7. Các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất của các giống đậu tương thí nghiệm	56
3.8. Hàm lượng Protein, Lipit của các giống đậu tương thí nghiệm	59
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	62
1. Kết luận.....	62
2. Đề Nghị.....	62
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	63

DANH MỤC VIẾT TẮT

Bộ NN&PTNT	: Bộ Nông nghiệp và & Phát triển Nông thôn
cs	: Cộng sự
CSDTL	: Chỉ số diện tích lá
KNTLVCK	: Khả năng tích lũy vật chất khô
CV	: Hệ số biến động (coefficient of variation)
KLNS	: Khối lượng nốt sần hữu hiệu
SLNS	: Số lượng nốt sần hữu hiệu
LSD	: Sai khác nhỏ nhất có ý nghĩa (least significant difference)
NSLT	: Năng suất lý thuyết
NSTT	: Năng suất thực thu
P1000 hạt	: Khối lượng 1000 hạt
TGST	: Thời gian sinh trưởng
Nxb	: Nhà xuất bản
ctv	: Cộng tác viên

DANH MỤC BẢNG*Trang*

Bảng 1.1. Tình hình sản xuất đậu tương trên thế giới 5 năm gần đây.....	4
Bảng 1.2. Tình hình sản xuất đậu tương năm 2012 của 4 nước đứng đầu thế giới	5
Bảng 1.3. Tình hình sản xuất đậu tương ở Việt Nam những 5 năm gần đây .	14
Bảng 1.4. Số lượng mẫu giống đậu tương được nhập nội giai đoạn 2001- 2005	23
Bảng 1.5. Tình hình sản xuất đậu tương của tỉnh Thái Nguyên trong 5 năm gần đây	24
Bảng 2.1. Nguồn gốc các giống đậu tương tham gia thí nghiệm.....	25
Bảng 3.1. Các giai đoạn sinh trưởng và phát triển của các giống đậu tương thí nghiệm năm 2012 - 2013	34
Bảng 3.2. Đặc điểm thực vật học của các giống đậu tương thí nghiệm năm 2012 – 2013.....	39
Bảng 3.3. Một số đặc điểm hình thái của các giống đậu tương thí nghiệm 2012 - 2013	42
Bảng 3.4. Chỉ diện tích lá ở thời kỳ hoa rộ và thời kỳ chắc xanh của các giống đậu tương thí nghiệm năm 2012 - 2013.....	45
Bảng 3.5. Khả năng tích lũy vật chất khô của các giống đậu tương thí nghiệm năm 2012 - 2013	47
Bảng 3.6. Khả năng hình thành nốt sần hữu hiệu của các giống đậu tương thí nghiệm năm 2012 - 2013	50
Bảng 3.7. Mật độ nhiễm sâu bệnh hại chính của các giống đậu tương thí nghiệm năm 2012 – 2013.....	53
Bảng 3.8. Tính chống đổ và tính tách vỏ quả của các giống đậu tương thí nghiệm năm 2012 – 2013.....	55
Bảng 3.9. Các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất của các giống đậu tương thí nghiệm năm 2012 - 2013	57
Bảng 3.10. Hàm lượng Protein, Lipit của các giống đậu tương thí nghiệm năm 2012 – 2013.	60

DANH MỤC HÌNH

	<i>Trang</i>
Biểu đồ 2.1. Tình hình nhập khẩu hạt đậu tương của Việt Nam (2008-2012)	15
Biểu đồ 3.1. NSTT của các dòng, giống đậu tương thí nghiệm năm 2012 - 2013.....	59

MỞ ĐẦU

1.1. Tính cấp thiết của đề tài

Cây đậu tương (*Glycine max. (L) Merrill.*) là cây công nghiệp ngắn ngày, có giá trị kinh tế cao. Sản phẩm hạt đậu tương làm thực phẩm cho con người, thức ăn gia súc, nguyên liệu cho công nghiệp và là một mặt hàng xuất khẩu có giá trị.

Cây đậu tương được trồng ở Việt Nam lâu đời, tuy nhiên trong những năm gần đây diện tích và năng suất đậu tương hầu như tăng trưởng chậm. Việt Nam là một trong những quốc gia nhập khẩu đậu tương khá nhiều.

Thái Nguyên là một tỉnh trung du miền núi phía bắc Việt Nam có diện tích đất đai và điều kiện sinh thái phù hợp cho phát triển cây đậu tương ở tất cả các vụ gieo trồng. Tuy nhiên sản xuất đậu tương ở Thái Nguyên chưa thực sự phát triển. Sở dĩ như vậy là do người dân sản xuất đậu tương ở Thái Nguyên chưa có được những bộ giống đậu tương có tiềm năng năng suất, chất lượng cao thích hợp cho từng tiểu vùng sinh thái.

Việc so sánh, chọn lọc giống đậu tương là phương pháp được xem như tốn ít thời gian và mang lại hiệu quả hơn các phương pháp khác. Các nguồn vật liệu đậu tương trước khi đưa ra sản xuất cần phải có những nghiên cứu đánh giá khả năng sinh trưởng phát triển và chất lượng để có thể chọn lọc được các giống phù hợp với điều kiện sinh thái của vùng. Xuất phát từ thực tế trên, đề tài nghiên cứu: **“Nghiên cứu khả năng sinh trưởng phát triển của một số dòng, giống đậu tương tại tỉnh Thái Nguyên”** là đề tài có ý nghĩa khoa học và thực tiễn cao góp phần vào việc xây dựng các biện pháp kỹ thuật phát triển cây đậu tương ở tỉnh Thái Nguyên nói riêng và Miền núi phía Bắc nói chung.

1.2. Mục đích

Xác định được những giống đậu tương mới có năng suất cao, chất lượng tốt thích hợp với vụ Hè Thu và vụ Xuân tại tỉnh Thái Nguyên.

1.3. Yêu cầu

- Đánh giá khả năng sinh trưởng, phát triển, tính chống chịu với ngoại cảnh, sâu bệnh và một số chỉ tiêu sinh lý của các giống đậu tương.
- Đánh giá các yếu cấu thành năng suất và năng suất của các giống đậu tương.
- Đánh giá được chất lượng hạt của các giống đậu tương tại Thái Nguyên.